

proces-verbaal uitspraak

RECHTBANK MIDDEN-NEDERLAND

Zittingsplaats Utrecht

Bestuursrecht

zaaknummer: UTR 19/1036

proces-verbaal van de mondelinge uitspraak van de voorzieningenrechter van 21 maart 2019 in de zaak tussen

Stichting Aanpak Misstanden Natuurbeheer, te Doorn, verzoekster
(gemachtigde: mr. M. Engel)

en

het college van gedeputeerde staten van de provincie Flevoland, verweerder
(gemachtigde: mr. R.D. Reinders)

Als derde-partij heeft aan het geding deelgenomen: **Staatsbosbeheer**, te Driebergen-Rijsenburg
(gemachtigde: mr. A.J. Durville).

Procesverloop

Bij besluit van 25 februari 2019 (het bestreden besluit) heeft verweerder het verzoek van verzoekster om handhavend op te treden tegen Staatsbosbeheer, omdat de wijze van afschot van de edelherten in de Oostvaardersplassen in strijd is met de voorschriften van de opdracht en de vergunning, afgewezen.

Verzoekster heeft tegen het bestreden besluit bezwaar gemaakt. Verzoekster heeft de voorzieningenrechter verzocht om een voorlopige voorziening te treffen.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 21 maart 2019. Namens verzoekster zijn verschenen de bestuursleden M. Engel en P.E. Land. Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn gemachtigde, vergezeld van mr. S. Altun, A.H. Tuitert en J.D. Pater, allen werkzaam bij de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek. Staatsbosbeheer heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn gemachtigde.

Na afloop van de zitting heeft de voorzieningenrechter onmiddellijk uitspraak gedaan.

Beslissing

De voorzieningenrechter wijst het verzoek om voorlopige voorziening af.

Overwegingen

1. De voorzieningenrechter geeft hiervoor de volgende motivering.

-
2. Staatsbosbeheer heeft ter zitting naar voren gebracht dat niet duidelijk is of verzoekster naast procederen ook nog andere feitelijke werkzaamheden verricht om haar statutaire doel te bereiken. Staatsbosbeheer twijfelt daarom of verzoekster belanghebbende is in de zin van artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
3. Voor de vraag of een rechtspersoon belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2, eerste en derde lid, van de Awb, is bepalend of de rechtspersoon krachtens zijn statutaire doelstelling en blijkens zijn feitelijke werkzaamheden een rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken algemeen of collectief belang in het bijzonder behartigt.
4. De voorzieningenrechter overweegt dat verzoekster een vrij algemene statutaire doelstelling heeft. De vraag is of verzoekster voldoende feitelijke werkzaamheden verricht om te kunnen oordelen dat haar belang rechtstreeks bij het bestreden besluit is betrokken. Op de website van verzoekster staat vooral informatie over verschillende rechtszaken. Ter zitting heeft verzoekster toegelicht dat procederen een uiterste redmiddel is en dat zij daarnaast nog andere feitelijke werkzaamheden verricht, zoals het monitoren van natuurgebieden, het bijwonen van vergaderingen van Provinciale Staten over de Oostvaardersplassen en waar mogelijk inspreken tijdens die vergaderingen, contact leggen met statenleden en de media. Hieruit volgt dat verzoekster ook enige feitelijke werkzaamheden verricht die geen verband houden met procederen. Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter kan verzoekster gelet op deze feitelijke werkzaamheden en haar statutaire doelstelling als belanghebbende worden aangemerkt.
5. De voorzieningenrechter overweegt verder dat voor het treffen van een voorlopige voorziening in de fase van bezwaar in beginsel alleen aanleiding is als het bestreden besluit zodanig gebrekkig is dat het in de heroverweging naar het oordeel van de voorzieningenrechter niet of niet volledig in stand kan blijven. Het oordeel van de voorzieningenrechter heeft een voorlopig karakter en bindt de rechtbank in een eventuele bodemprocedure niet.
6. Bij de beoordeling gaat de voorzieningenrechter uit van de volgende feiten en omstandigheden. Bij besluit van 18 september 2018 heeft verweerder aan Staatsbosbeheer op grond van artikel 3.18 van de Wet natuurbescherming (Wnb) de opdracht gegeven om in de Oostvaardersplassen edelherten te doden met gebruikmaking van het geweer, voorzien van demper en met gebruikmaking van nachtzichtapparatuur. De verzoeken van (onder andere) verzoekster om een voorlopige voorziening tegen deze opdracht zijn bij uitspraak van de voorzieningenrechter van 19 november 2018 afgewezen (ECLI:NL:RBMNE:2018:5616).
7. Bij besluit van 2 november 2018 heeft verweerder aan Staatsbosbeheer op grond van artikel 2.7 van de Wnb een vergunning verleend voor het afschieten van edelherten in het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen en in de gebieden die voor de edelherten rechtstreeks te bereiken zijn (Kotterbos, Oostvaarderbos en Oostvaarderveld), tot een doelstand van 490 edelherten. Bij uitspraak van 6 december 2018 heeft de voorzieningenrechter de verzoeken om een voorlopige voorziening tegen deze Wnb-vergunning afgewezen (ECLI:NL:RBMNE:2018:5996). Vanaf 10 december 2018 is Staatsbosbeheer gestart met het afschieten van edelherten.
8. Op 1 februari 2019 heeft verzoekster verweerder verzocht om handhavend op te treden tegen Staatsbosbeheer, omdat de jagers schieten op edelherten die in een kudde staan.

Deze verstoring veroorzaakt stress bij de edelherten. Verzoekster vindt dit, mede gelet op de winterse omstandigheden, ongeoorloofd en wil dat het afschieten met onmiddellijke ingang wordt stilgelegd. Ter onderbouwing van haar standpunt heeft zij diverse filmpjes ingebracht.

9. Met het bestreden besluit heeft verweerder het handhavingsverzoek afgewezen. Verweerder heeft uiteengezet dat toezichthouders regelmatig controleren of tijdens het uitvoeren van het afschot van edelherten aan de voorschriften uit de opdracht en de vergunning wordt voldaan. Op 31 januari 2019 heeft een toezichthouder een controle uitgevoerd in de Oostvaardersplassen en daarbij zijn geen overtredingen geconstateerd. Volgens verweerder kunnen de filmopnames bovendien niet als basis dienen om handhavend op te treden, omdat op grond van vaste rechtspraak de vaststelling of waarneming van feiten en omstandigheden die leiden tot een overtreding van voorschriften door een ter zake deskundige medewerker van het bevoegd gezag dient te gebeuren.
10. Verzoekster is het niet eens met de afwijzing van het handhavingsverzoek.
11. De voorzieningenrechter zal nu eerst ingaan op de vraag of sprake is van een spoedeisend belang. Daarna zal de voorzieningenrechter een voorlopig oordeel geven over de rechtmatigheid van het bestreden besluit. Vervolgens zal de voorzieningenrechter de belangen van partijen afwegen. Hoe zekerder de voorzieningenrechter is over de rechtmatigheid van het besluit, hoe minder ruimte er is voor de belangen van verzoekster.
12. Op grond van voorschrift 7 van de opdracht mag het afschot van edelherten plaatsvinden in de periode van 1 september tot 1 april. Uit het verhandelde ter zitting is gebleken dat Staatsbosbeheer door wil gaan met het afschieten tot 1 april 2019, omdat de doelstand nog niet bereikt is. Gelet hierop is de voorzieningenrechter van oordeel dat een spoedeisend belang aanwezig is.
13. Verzoekster voert aan dat verweerder naar aanleiding van het handhavingsverzoek geen controle heeft uitgevoerd en ook de filmbeelden niet heeft bekeken en geanalyseerd.
14. Uit het bestreden besluit blijkt dat de afwijzing van het handhavingsverzoek is gebaseerd op een door een toezichthouder op 31 januari 2019 uitgevoerde controle en op het standpunt dat de door verzoekster aangeleverde filmbeelden niet als bewijs kunnen dienen voor het vaststellen van een overtreding. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter had het uit oogpunt van zorgvuldigheid op de weg van verweerder gelegen om naar aanleiding van het handhavingsverzoek van 1 februari 2019 en de toegezonden filmbeelden te onderzoeken of jagers voorschriften hebben overtreden. Uit het bestreden besluit kan niet worden afgeleid dat verweerder dit heeft gedaan. Eerst ter zitting is gebleken dat de filmbeelden op 4 februari 2019 door handhavers van de Omgevingsdienst zijn bestudeerd en dat in de periode van 11 december 2018 tot en met 25 februari 2019 verschillende aangekondigde en onaangekondigde fysieke controles en administratieve controles zijn uitgevoerd. Ter zitting heeft een toezichthouder uitgelegd hoe deze controles worden uitgevoerd en vastgelegd. Uit deze controles en de filmbeelden zijn volgens verweerder geen overtredingen naar voren gekomen. Gelet op het voorgaande is de voorzieningenrechter van oordeel dat het bestreden besluit te kort schiet, maar dat dit gebrek gelet op wat op de zitting is toegelicht door verweerder in de heroverweging in bezwaar kan worden hersteld.

15. Verzoekster is van mening dat de wijze van afschot in strijd is met de wet en de voorschriften uit de opdracht. Volgens haar laten de filmbeelden duidelijk zien dat de jagers in strijd met de weidelijkheidsregels handelen, met name wat betreft het schieten in de roedel en het verstoren van dieren. Zij voelt zich hierdoor gesteund door het commentaar van een ervaren wildbeheerdeskundige op deze filmbeelden.

16. De voorzieningenrechter stelt vast dat in voorschrift 13 van de opdracht is bepaald dat de weidelijkheidsregels te allen tijden in acht dienen te worden genomen. Uit de verdere formulering van dit voorschrift en de toelichting daarop blijkt dat de weidelijkheidsregels zijn voorgeschreven vanwege de veiligheid van mensen. Verweerder heeft dit ter zitting ook benadrukt. Verder heeft verweerder ter zitting gesteld dat de (niet door verzoekster gemaakte) filmpjes onduidelijk zijn en dat de filmpjes waarop geschoten wordt de schutter niet in beeld is, waardoor het perspectief en daarmee de relevante omstandigheden niet duidelijk zijn. Zo kan een dier dat uit een bepaalde hoek wordt gefilmd vlak voor een ander dier lijken te staan, terwijl in werkelijkheid sprake kan zijn van een flinke afstand tussen de dieren. Volgens verweerder laten de filmpjes geen overtreding van de voorschriften zien. In aanvulling hierop heeft Staatsbosbeheer ter zitting opgemerkt dat het filmpje waarin achter een geschoten hert een groep paarden staat, laat zien dat deze paarden na het schot rustig blijven staan.

17. De voorzieningenrechter is op grond van de door verweerder ter zitting gegeven toelichting op de diverse gehouden controles van oordeel dat verweerder zich op het standpunt heeft kunnen stellen dat op basis van de filmbeelden geen overtreding van de weidelijkheidsregels of andere voorschriften kan worden vastgesteld. Zelfs al zou er sprake zijn van stress en onrust onder de edelherten of een mogelijk verkeerd schot in het kader van de opdracht tot afschot van 1830 edelherten, dan betekent dat naar het oordeel van de voorzieningenrechter nog niet dat weidelijkheidsregels niet in acht zijn genomen. Hierbij neemt de voorzieningenrechter mede in aanmerking dat een toezichthouder ter zitting heeft toegelicht dat een edelhert, na een goed geplaatst bladschot, nog niet meteen dood is maar nog kan bewegen zoals stuipen, zoals de filmbeelden laten zien.

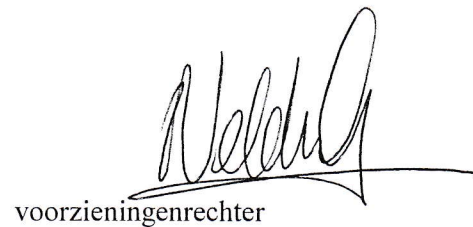
18. Het voorlopig rechtmatigheidsoordeel van de voorzieningenrechter is dat het bestreden besluit na heroverweging in bezwaar inhoudelijk in stand kan blijven.

19. Met betrekking tot de belangenafweging overweegt de voorzieningenrechter als volgt. Verzoekster wil met haar verzoek bereiken dat het afschot met onmiddellijke ingang wordt stilgelegd totdat op het bezwaar is beslist. Dit belang moet worden afgewogen tegen het belang van verweerder en Staatsbosbeheer om door te gaan met het afschieten van edelherten. Uit het verhandelde ter zitting is naar voren gekomen dat dit belang, zoals dat in de eerdere twee voorlopige voorzieninguitspraken is onderschreven, nog steeds aanwezig is, ook al mag nog maar tot 1 april 2019 geschoten worden. Het voorlopig rechtmatigheidsoordeel maakt dat in de belangenafweging minder ruimte is voor de belangen van verzoekster. De voorzieningenrechter is dan ook van oordeel dat het belang van verweerder en Staatsbosbeheer bij het doorgaan met afschieten tot 1 april 2019 zwaarder dient te wegen dan het belang van verzoekster. Nog daargelaten dat de door verzoekster verzochte stillegging van het afschot te verstrekkend is in het kader van een verzoek om handhaving van de voorschriften van de opdracht, ziet de voorzieningenrechter ook overigens geen aanleiding om een voorziening te treffen.

20. Het verzoek om voorlopig voorziening wordt afgewezen. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

Deze uitspraak is gedaan door mr. N.H.J.M. Veldman-Gielen, voorzieningenrechter, in aanwezigheid van mr. S.C.J. van der Hoorn, griffier. De beslissing is in het openbaar uitgesproken op 21 maart 2019.

griffier

voorzieningenrechter

Afschrift verzonden aan partijen op: 27 MAART 2019

Rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak staat geen rechtsmiddel open.

Voor copie conform de griffier

